

Előfizetési feltételek:
 Egész évre 6 frt. — kr.
 Félévre . . . 3 " — "
 Negyedévre 1 " 50 "
 Egyes szám 10 kr.

HALADÁS

Hirdetések díja:
 4 hasábos pétésor 5 kr.
 Nyiltérben . . . 20 kr.
 Bélyegdíj egyes hirdetésnél . . . 30 kr.

Társadalmi, tanügyi, közgazdasági és ismeretterjesztő közlöny.

Szerkesztőségi iroda:
 Főter 5. sz. a., hová a lap szellemi részét illető közlemények küldendők.

Megjelen:
 Szerdán és Szombaton.

Kéziratok:
 Vissza nem adatnak.

Kiadóhivatal:
 VOLCZ B. könyvnyomdája. Mindennezmű pénzlek hirdetések és reklamatok ide intézendők.

Ki a mi barátunk?

(z) Ki a mi barátunk?

Kit azzá teszünk!

S mik azok az eszközök, melyek e legönzettelenebb vonzódást és érzelmet embertársunkban felébresztik? Mik azon erők, melyek oly érzéseket képesek kelteni a bérnek keblében, hogy másnak érdekét a magáéval legalább is egyenrangúnak ismerje el, s önfeláldozással munkálkodjék embertársa javán, az irás szavai szerint: „Szeresd felebarátodat, mint önmagadat!”

Talán az ha valakit ajándékokkal halmozunk el, ha minden lépten nyomon jót teszünk vele, a világ rideg körülményeinek kifejezéseit használva, ha valakinek kölcsön adsz pénzt, s őt vendégeled, jó jövedelmű álláshoz segített stb.?

E tények igaz, hogy rokonszenvet fognak irántad kelteni, annál kivel a jót tevéd — egy időre, de vagy az idő elmosza e hálás érzetet, vagy ha megszűntél jót tenni vele, elmarad barátsága, nemcsak — de ellenségeddé is válik, nagyon könnyen.

Keresd barátodat ott, hól a természet erre az utat mutatja, keresd ott, hol a természet működésed elősegítésére a fél utat már megtette.

Keresd barátodat saját gyermekedben!

Neveld gyermekedet barátoddá. De erre multhatatlanul szükséges, hogy te neveld őt, s hogy jól neveld.

Az anya a gyermeknek dajkája, az atya tanítója. Együttes öszhangzó működésük eredményeket fog a gyermeknél felmutatni, több sikere lesz a mérsékelt míveltségű atya buzgó tanításának, mint a bölcs nevelő — fizetett kötelesség teljesítésének. Tehát mindaddig, míg magasabb oktatás alá jön, s azután és a közben is az atya gyermekét oktatassa, nevelje, nevelje barátjává!

A ki az atya kötelességeit nem teljesíti, nem is érdemes arra, hogy atya legyen, s ez alól nem menti őt fel, sem szegénység, sem gazdagság.

A gazdag ugyan másra bízhatja gyermeke nevelését, s teszi is hogy e terüt nyakáról le rázza, de valjon azon fizetett nevelő oly embert terem e fiából, hogy ne az övével ellenkező gondolatok, ellenkező elvek, és más életirány keletkezzék, melyek folytán apa és fia egész életen át egy másnak ellenségei s nem barátai lesznek?!

Ez egy családnak pusztulása, végromlása lehet, — s az atya, ki rögeségében keresi a támaszt, melyet

gyengesége nélkülözni nem bír, az atya, kinek szintén munkaképtelen neje nemhogy segíteni tudna, de maga is gyámolra szorult, s a talán még neveletlen kisebb gyermekek, kik neveltetésük fele utjában kénytelenek nélkülözni az atyának oktatását, vezetését, árvák elhagyottak, mert az érettebb testvér előtt az ők sorsuk talán másod, sőt harmad rangu sem, vagy egyáltalán nem is törődik azzal.

A munkában kifáradt karok, az élet terhei alatt roskadozó vállak hol találjanak támaszt, hol van a jó barát?!

Probáld pénzen szerezni ilyet, kapsz, — de ennek célja nem az lesz, hogy rajtad segítsen, hanem az, hogy meglopjan!

Gondoskodj jó eleve a nehéz napokról, gondoskodj korán jóbarát-ról, neveld gyermekedet azzá, s légy egyszer smind olyan atya, hogy gyermeked barátságára érdemes légy!

Excelsior!

Az ember fut, hogy legyen egy falat kenyere; a kinek falat kenyere van, az már egy kis szalonna után is néz; a kinek mindkettő van fárad a pecsenyéért.

A kinek egy garassa van kettőre vágyik; a kinek százaz diszlik a láda fenekén, az már az ezeresnek a derekát szeretné ölelni és így küzd az ember mindig a dupláért, e küzdelemben nem sokat érdekl a közügy, a közügy teréni cselekvés, a csoffos és korhadt intézmények reformálása, a társadalmi nyomorúság és betegségek orvoslása. Nincs cselekvés.

Ezért marad nálunk a dolog azon a lábón, a melyet neki a régi századok faragtak; nincs haladás a kor szelleme szerint és nincs meg a gyors vérkeringés a társadalomban, melyet a sebes röp-tű 19-ik század megkövetel.

De ha az egyes a közügy, a reformok terén munkátlán, legyen a társulat, az egylet, az olvasó körök s ugynevezett kaszinók munkások s lobogtassák a fáklyát előre!

Vajjon miért alakultak a mi olvasó köreink, casinóink? Bizony nyal nem csak azért, hogy egy néhány emberrel napoként néhány perczre, vagy órára elfelejtessék, hogy „milyen borzasztó az azunalom! „Erkölesi testület“ pusztá szorakoztatásért nem alakulhat s nem állhat fenn. S még is mik egyebek ma casinóink, mint pusztá szorakoztatási gyűlhelyek? Fájdalom legnagyobb részben bizony nem egyebek, de el is tűnt erkölesi tekintélyük s meg is szűnt társadalmi hatásuk. Ne tagadjuk s ne titkoljuk, hogy a nagy Szécsényi által megteremtett eme „fideicommissum“-ok az utódok lelkesülésének fokokénti hűledése alatt, roppant érték esökkenést szenvedtek.

Nézzük a casinó elnökök évi számadó jelentéseit! Hogy izzadnak ők; foly homlokukról a verejték, az ember szán-

ja is őket és méltán, mert az évek mulnak egymás után s nincs más eredmény, mint az, hogy azok, a kik olvasni tudnak, olvastak fizettek, s az egylet még bálákat is rendezett.

Hát egyéb?

Hány társadalmi kérdés lett megvitatva; hány üdvös eszme megtestesítve, avagy bár támogatva is; mennyire hatott a közszellem fejlesztésére, melyek azok a tények, a melyek az erkölesi testületet, erkölesi magasságában tüntetik fel? Mit kezdeményezett és mit hajtott végre azon erkölesi nagy erejénél fogva, a melylyel birnia kell?

És miért nincsenek szakosztályok szervezve, a melyeknek feladatok volna minden jót kigondolni, megvitatni a közszellem emelésére és minden nemes eszme támogatására?

Mutassanak egy erkölesi hasznot casinóink úgy nálunk, mint az erdélyi részekben?

Sehol semmi?

A társulásnak nem ez a feladata; a társulásban nyilvánuló erőnek felszólása nem ily uton eszközöltek, az ily társulásban nincs is erkölesi erő.

Most nem kell absolutizmussal szemben féltünk ezredéves alkotmányunkat, más a feladat, mást kell cselekedni.

Magasztosabb czélok felé törekedjenek tehát a casinók; fennebb emelkedjenek a jelenlegi „gond és unaloműző“ állapotokról; járjanak elől s ne engedjék, hogy szemök előtt elfonyadjon minden erő, minden tehetség.

Excelsior!

A csatatérről.

Osmán pasa, Widdin parancsnoka Plévnából július 12-éről tavrja Konstantinápolyba, hogy az oroszokat hét órai heves csatában megverte, s azok vissza vonultak nagy veszteségekkel.

Mult pénteken az oroszok megerősített csapatokkal ujong megtámadták a törököket, de nem voltak képesek azok hősies magatartásának ellentállani, s a legnagyobb rendtelenségben, roppant veszteséggel visszavertek. Nagy számú fegyver és munitio került a törökök kezébe.

Bulgáriában több mint 150 falu teljesen el van hamvasztva.

Romániában roppant nagy a pénzügyi nyomorúság, a katonák nem kapnak kenyeret, a nép a kormányt okozza a nagy nyomor miatt.

Az orosz hadügyi kiadások csak június hóban 435 millio francot tettek.

Pétervári tudósítások szerint az oroszok a Sipka szorost, a Balkánban elfoglalták, s azt az Orloff ezred és két ágyu megszállotta. Az orosz tudósítások szerint az Orloff ezred rendkívüli bátósággal harcolt s 17-én és 19-én kezdte újra a támadást, a törökök pedig lövés nélkül elszaladtak volna (?).

Ugyancsak orosz tudósítás szerint Serebkoff tábornok Szelvi mögött mintegy 1500 cserkeszre és basibozukra bukkant, heves csata fejlettki s azzal végződött, hogy az oroszok Szucsua városát megszállták.

Brassóba távirat érkezett, hogy Ruscsuk és Biela közt roppant ütközet volt

e hó 10-én. Az eredmény ugyan ismeretlen, de Szisztova felől az összes muszkahadak gyorsított menetben odafelé siettetnek. A jelentésben az is közöltek, hogy július 10-én a muszka hadsereg ott teljesen tönkre veretett. Sumlából szintén ily értelmű tudósítás jött.

Mukhtár pasa július 19-ről jelenti, hogy az oroszok a Kediler mellett lévő török jobb szárny ellen nyomultak lovassággal. A törökök szintén lovasságot küldtek ellenük. Makacs harc után az oroszok visszatérésre kényszerítették, s egészen táborukig visszanyomattak. Mukhtár pasa ezután táborával Acbunariból 1 1/2 órányival előbbretolta táborát.

Egy orosz serget, mely Philippopolis felé vonult, Kalofernél megállították és harcra kényszerítették, az eredményeddig ismeretlen.

Szavfet pasa hivatalos teendőiben tanusított hanyagság miatt, Redif a sultán iránti „brutális“ magaviseletért Abdül Kerim hadvezér pedig erélytelensége miatt hivatalos állásuktól hirszerint elmozdítottak. — Ez utobbi rá nézve e hír azonban megezőfoltatik.

Mahmud Damad pasa, Mithádnak ellensége marad állásában, és így semmi remény sincs, hogy ez utobbi haza hivassék.

Londonból jelentik, hogy a porta beleegyezett, abba, hogy 50000 angol katoná Stambult megszállja.

Hobárt pasa átvette a fekete tenger hajóraj parancsnokságát, azzal az utasítással, hogy az orosz tengerpart mentén minden nevezetesebb helyet bombáztasson.

Az oroszok vesztesége a Nikápolyi csatában 1200 ember, köztük számos magas rangu tiszt.

Az egyiptomi segélyserg 12000 embert tesz, most megint öt szállító gőzöst várnak Konstantinápolyba egyiptomi lovassággal.

A cselédtörvényből.

Az 1876-ik évi XIII-ik törvényezikk szabályozza a munka adó és munkás közti viszonyt. —

E törvényezikkbe sok gyakorlati eszme van csoportosítva, nem lehet megtagadni, hogy általánosságban javítani igyekeznek egy oly ügyet, mely eddigelő bábeli zűrzavarairól volt ösmeretes. —

A mennyiben az említett törvényezikk a jelen munka évadba nyert legelőbb alkalmazást — illetőleg a mennyiben munkaadó és munkással szemben most érvényesítették legelőször, ez okból nem tartom feleslegesnek a gyakorlati kivitelnél észlelt nehézség és hiányairól röviden szólni. —

A törvényezikk V-ik fejezete 84-§-sa, határozatlan elrendeli, hogy munkásoknak idegen helyre községi bizonyítvány nélkül eltávozni nem szabad, az az ellen cselekedők, ugyszintén az oly munka adók is kik igazolás nélküli munkást fogadnak fel, szigoruan büntethetők.

Ezen intézkedés gyakorlati, és a községbeli munka adó birtokosokra nézve nagyfontossággal bír. —

E határozat és üdvös intézkedés ellenére, sajnálattal constatálható, hogy az idegen munkások mais, karavánoként hőmpölyögnek, vándorolnak szerte szét, s nem csak a félre eső községekre,

de még leginkább és gyakrabban az irányt adni kellett városokban igazolvány nélkül megtűretnek. —

A törvénynek ezen ignorálása szüli a véget érni nem akaró panaszokat, hogy a községekből munka kötelezettségek teljesítése nélkül eltávoztak munkások vissza hozassanak. —

Igen de hol keresendők az ilyen családi szindékkal bujkáló munkások? nagy a világ, sok a bokor, minden rendőrség menhelyet ad. —

Pedig könnyen megoldható lenne a kérdés törvénynek szigorú tiszteletben tartása és érvényesítése által.

Lépjének fel csak az illetékes közegek erélylyel, szorítsák rá a munkások at igazolványaik előmutatására, s ha azal nem bírnak tolonczoztassanak illetékes községeikbe vissza, s hiszem a legközelebbi időben már, e kérdést illetőleg rendezettebb viszonyokkal állandunk szemben. —

Az illetékes közegeknek lanyha eljárása, megbuktatta a kormányt sok üdvös intézkedését, s ezen törvényekkel is ezt tenni, gazdasági viszonyaink fejlesztése elleni mérénylet lenne. —

A XIII. törvényzikk 105 §-sa elrendeli, hogy a napszámos elvált munka kötelezettsége teljesítésére elővezetés által is reá szorítható.

Ezen intézkedés is méltányos, jogos és igazságos; — de nem lévén a törvényben annak gyakorlati kivitele szabályozva, e miatt roppant nehézségekbe ütközik, s az azt gyakorló tisztviselőnek legtöbb bajt és kellemetlenséget okoz.

Minden napi tapasztalatból tudjuk, hogy a munkás tavasztól őszig — igényeit tekintve — arany napokat él, csak félválról tekint azokra, kik a sanyaru téli hónapokban, személyüket, családjukat az éhenhalástól mentik meg. —

Tudjuk azt, hogy a munkások nagy része, mint a mesebeli prűsök élénkelvén dobzódás mellett nyári keresményüket, télen a hideg holdvilágos éjjeiken, egyben sem török fejüket, minthogy minden napikenyerükért kit esalhasanak meg.

Igy történik hogy a munkás télen által, csaknem községe minden birtokosától ugyan azon munkára 20 — 30 napszámmal mondhatni nyakig beadosítja magát, s ezt öntudatosan lelki furdalás nélkül teszi meg, mert nékie e miveletnél nincs veszteni valója. —

(Vége köv.)

Tornászok Tordán.

(—) A kolozsvári póttanfolyamon lévő tornászok — 37-en Nyáradi Lajos vezetésével alatt múlt szombaton délután 8 és kilenc órákor érkeztek városunkba. Vasuton jöttek Gyéresig, onnan gyalog dobszó mellett Tordáig.

Derék polgáraink közül a hidnál többen várták a vendégeket, s a tanásház udvarára vezették őket. Az elszállásolási czédulák kiosztása után, a szomszéd házakban Országnál — egy pár polgárunk saját költségükön közveasorát rendeztek a tornászok részére, a mely valóban kedélyesen lett elköltve.

A toászok sem hiányoztak, éltetve lett a tanfelügyelő; Torda várossának derék polgársága, mely a vendég szeretetben nem ismer határt, mely annyira fogékony minden szép, jó és nemes iránt. Sok mindent beszéltek Tordáról eddig, az egészben annyi az igaz, hogy Tordának egy értelmes, jóakaratu polgársága van, mely minden jóért hevülni tud.

A vacsorának késő este volt vége; a vendégek aztán privát szállásukra tértek.

Vasárnap reggel 7 órákor a tornászok, több polgár kíséretében, kirándultak a Torda-hasadékhöz. E kirándulásban nők is résztvettek. Itt mindenik el volt látva elemozsiával; a polgárság pedig épen nem hagyta otthon a pénzetenket és jó kófa pesenyét. E kirándulás a legnagyobb szellemi élvezetet nyújtotta. Délután 6 órátkor tértek vissza.

Hétfőn reggel nyolcz órákor a nagy-szerű sőtányat szemlélték meg. A bánya-nagy mlt. Balázs Emil ur a legnagyobb szívességgel fogadta a vendégeket, s a előzékenysége a bánya-részletek megmagyarázásában valóban hálára kötelez. A bányát, a vendégek mellett, több száz emberrel látogatta meg; s bámulta a sótermelés itt mutatkozó meg-ragadó nagyszerűségét.

Vendégeink hétfőn ebéd után 4 órákor indultak szekeren Kolozsvárra.

A kisedővő-egylet.

Végre valahára megtartotta szervezkedő gyűlését tegnapelőtt délelőtt a tanásház nagytermében. Jelen lévők száma ugyan nem felelt a követeléseknek, voltak azonban annyian, hogy az egylet megalakult. Részben a sürgős mezői munka is gátolta az illetékes egyéneket e gyűlésbeni részvételben.

A gyűlés menetére vonatkozólag előadjuk, hogy Moldován Gergely tanfelügyelő, a jelen lévőkét üdvözölve, az összejövetel czélját rövid szavakban előadta; azután ideiglenes elnöknek megválasztott polgármester Szigethy Sándor és titkárnak Nagy Albert Tanfelügyelő, mint előadó, felolvasta az általa készített alapszabályokat, melyek lényegtelen módosítással elfogadtatván, az illetékes miniszteriumhoz való felterjesztés elhatározottat.

Együttal felhatalmazást nyert tanfelügyelő arra, hogy a boldogemlékü Nagy Ferencz által népvélelési czélra gyűjtött s a kiségitő pénztárban elhelyezett 400 frtnak e czélra való fordítását és kezelését kieszközölje; valamint arra is, hogy a város és vidék által egy tordai árvaházra gyűjtött, mintegy 2000 frt. tőke erre fordítását az adományozóktól kivívja.

Megemlítjük azt is, hogy az intézet a jövő hó 15-én megnyílik.

S midőn ezen örvendetes tényeket regisztráljuk, nem tehetjük, hogy polgártársaink figyelmét és hathatos pártfogását e szent, ez üdvös intézetre fel ne hívjuk; tagja lehet az egyletnek a ki 3 év alatt 9 frtot fizet; a ki 50 frtos alapítványt tesz, melyért egy szegény soru gyermeknek ingyenes ápolását igénybe veheti. Egyszermindenkori nemes lelkü adományok a legnagyobb hálával fogadtatnak.

Lapunk szerkesztősege szintén elfogad e czélra minden nagylelkü adományt és hírlapilag nyugtáz. Legyen ez intézet virágzó Torda javára és előmenetelére.

(=)

A székely kivándorlás Oláh-országba.

Ma már Oláhország sem ama mesés ország többé, hol arany eső esik, honnan az ember aranyat ezüstöt vékával hoz haza.

Franziák, angolok, poroszok, magyarok özönlettek oda egykor s életre valóságuk a gazdag országban gazdagon gyümölcsözött.

A székelyek is neki indultak, a paraszt székelyek, mivelettség nélkül — s letarolt mezőkre találtak. Nagy reményekkel mentek sőt mennek ki ma is oda, csalódással és suppon térnek vissza.

Oláhországban is ép ugy, mint mindenütt dolgozni kell annak a ki meg akar élni.

Már pedig a székelyek közül a népnek csak a szeméjje megy ki, azok, a kik azt hiszik, hogy ott őket, munka nélkül tejbem, vajban fogják fűrésztetni.

Igen bizony hasábfával kenegetik!

Elszomorító e kivándorlás indokait fűrkészni. Ennek valódi erkölcsi romlottság az oka; mert ha valaki szorgalommal munkával akarja kenyerét megkeresni itthon a hazában nyílik erre elég tér, hány meg hány terjedelmes alföldi gazdaság nélkülözi a munkászekeket, hogy

azt szak és észszerűleg lehessen megmunkálni. — Itt a székelyeket jól fel lehetne használni.

De ha elszomorító általában a kivándorlás, még inkább az, ha a kivándorló nőknek sorsát figyelemmel kísérik.

Ezek testben lélekben — anyagilag és erkölcsileg teljesen elsüllyednek. —

S mit tesz az oláh kormány? Lánczra fűzeti a tekerő hontalanokat, s ugy kísérteti a határra.

De hát mit tegyen!?

A foglalkozás nélküliség, éhezés szüli leggyakrabban a legirtózatossabb büntényeket, ezeknek elejét kell hogy vegye.

Mi kell, hogy tegyünk érettek s a székelyegylet és kormány figyelmét fel is hívjuk, hogy a feljajdulásunkat testvéreinkért vegye figyelemben és segítsen e nemzeti bajon.

Kirándulás Toroczkóra.

Bérczes kis hazánk legszebb, legfestőbb részlete alig pár órányira fekszik tőlünk s mégis hányan vannak kik nem ismerik. Olvassuk Sweicz csodaszépségeit, gyönyörködünk rajzokban, melyek e főnséges részleteket vissza adják, s ime itt van közvetlen közelünkben a teremtés legszebb gondolata, a természet legfestőbb szépsége, és vajmi keveset tudnak mégis róla, s vajmi keveset élvezük isten e legszebb adományát!

E mulasztást helyre pótolandó, néhányan elindultunk ez elrejtett magyar Sveicz megtekintésére. Időnk rövidre volt szabva, s így siettünk mentől többet élvezni, korán reggel indult a kisedő karaván, s csakhamar elhagyta Szt.-Mihályfalvát és Sinfalvát az Aranyos mentén találtuk magunkat. Eddig indókn kissé zordon volta mind és mind enyhébbé vált, teljes élvezetét engedve meg a megragadó képnek, mely szemekbe előtt föltárult. Csakugyan megszerethette a természet a nagyalkotó e kisedő helyet, hogy ennyi csodaszépet halmozott itt össze! — A szem kifárad a minduntalan váltakozó képletek megtekintésében, s önként meghajlik a fej a nagy művész előtt ki itt, művészte egész fényében ragyog. Ez elragadtatás legfőbb fokát érezzük el. „Leánykő“ elnevezésű szikla kapunál. Ez legszebb pontja a tájnak s még az Aranyos is művészetet árul el, midőn itt meglásitva folyását, alig bír megválni e helytől. A nap e perczben küzdötte ki magát a fellegek közül, s az óriási hegyek százados tölgycit arany fényével vontá be; majd egy-egy sugarát az Aranyos tajtékzó habjában fűrésztette meg. Meglátszott, hogy — habár kissé el-késve — reggeli toiletjét tartja; s miután a boudoir elég nagy volt mindnyájunk befogadására, elég indiszéretet valánk e főnséges mosakodást végig nézni. Azt hiszem, hogy e perczben, ha gyalog és nem kocsin tesszük ez utat, áhítattal borulunk le a csodálat, érzetével lelkünkben, s elrebegjük hálánkat a nagy mindenható iránt.

Nemsokára elértük Borévet, hol egy ház ablakában fekete korszóban vizet látunk, vagyis inkább oda gondoltuk. Ez az ugy nevezett pomána, kilencz óralehetett. midőn megérkeztünk Toroczkóra, hol a t. szolgabíró ur szívességéből, már előre kijelölt szállásunkra hajtottunk. Minket a szerencse Zsakó János vendégszerető házához juttatott, s évekig fogunk vissza gondolni az őszinte, szívélyes vendégszeretetre, melylyel becses házában fogadott. És így nyilatkozott mindenik úti-társunk, kik különböző helyeken voltak elszállásolva. A kik kétségbe vannak esve az ő magyar szokások hanyatlásán, jöjjenek e helyre, s itt bizonynyal tanulni fogják, a hogy volt, és a hogy kellene még most is lenni.

A szolgabíró szíves volt egypár házhoz elvezetni, hol gyönyörködhattunk a festői viselet, a házi szokások megragadó és érintetlen voltában. Láttunk egy csinos leányt és egy gyönyörű szép me-

nyesekét díszbe öltözve, — a mi kedvünkért — s megnéztünk mindent, a mi e kedves nép családi életét jellemzi, és a melyhez hasonlót e szép hazában hiában keresünk! Innét a templomba mentünk, hol annyi különös szépet és megragadót tapasztaltam, hogy lapokon keresztül tudnék beszélni róla. Templomjuk is mint házuk ragyogó tiszta és 1823-ban épült. Templom után kimentünk, a „Gyertyános szoros“-ba, hol megbámultuk a „Tordahasadékhöz“ hasonló szikla falakat, még merészebb iveteivel. Itt történt, hogy pár évvel ezelőtt nehány erre utazó magyarországi urficska vissza tért, mert mint mondák félnek a sziklák leomlásától.

A „Gyertyános szoros“-tól elhajtottunk a „Szent-Györgyi romok“ aljához s itt egy erdő bokrai mellett költöttük el kiérdemelt ebédünket. Egy hegyoldalon ültünk, fölöttünk az annyi századokkal dacolt, s az ősök vérével szentelt romok, lent a völgyben kis patak, mely küzdelemmel hajtja a malom egyetlen kerekét, fölötté óriási szikla csúcs, székesélyes csomót az ég kékjében homályosítva el, jobb és balról sárguló vetések, a pitypalaty hol itt, hol amott halatja egyhangú dalát, a madarak vidám dala hangzik az erdőből alá, fölöttünk a nap fénylő sugarait csillogtatja, s mindehhez lukullusi ebéd, s vidám kedély, — kell e még több! —

Délután felmentünk, az alulról is imposansnak tetsző romokat meg szemlélni, valóban nem találók szavakat e hely leírására oly meghatótságot érezek lelkemben! Előtem föltárul a mult, látom ez alig megmászhatóan tért előzőnleni az ellenség csordáitól, s látom a nagy hőseket a várfalak tetőin, látom a lángot szemekben, az önértetet a rettenhetetlen bátorságot szíveikben, és látom Clio arany betűit, melyekkel a főnyes győzelmet örökíti meg. Aztán látom midőn enveréből emelkedik a kar s irtoztató csapást mér saját nemzetére. Oh, hogy ne lássa szemünk a dulást, mit az 1514-diki paraszt lázadás, e még mostis büszkén fennálló romokban akkor tett! S ne lássuk a testvér vértől megáztatott talajt! —

Midőn visszatértünk, szíves házi gazdáink rakott asztallal és őszinte szívességgel vártak, csak tájdalom nem tudtunk eleget tenni ohajtásainknak, mert a déli ebéd igen közelelt ehez. Elbucsuztunk, s a szolgabíró ur házához hajtottunk, hol ismét a legszívélyesebb vendégszereteten részesülvén, szinte sajnáltuk, hogy e nap csak 24 órából áll, s minket a kötelesség haza hív. Zene szó mellett foglaltuk el üléseinket, — s meg valljuk nem szívesen, — s indultunk haza felé emlékül hozva a legkitünőbb vendégszeretet őszinte nyilvánulását, s a természet nemes művének csodálatát.

H. L.

795—1877
tanf. szám.

Felhívás.

Torda-Aranyosmezgye közigazgatási bizottságától nyert megbízás alapján teljes tisztelettel kérem fel a megyei népvélelési bizottság megválasztott és kinevezett tagjait u. m.

Méltóságos és főtisztelendő Hoppé Ferencz, főtiszt. Lugosán Jakab, főtiszt. Moldován P. Simeon, főtiszt. Koronka Antal, tiszt. Hegedüs Lajos; mlgs gr. ethlen Géza, mlgs. Betegh Ferencz mlgs. Betegh Sándor; t. Magyarai Pál, t. Gál Miklós, t. Bors Albert, t. Tarsoly Gábor, t. Szentpáli Ignác, t. Pálfi Károly, t. Szántó Géza, t. Szöcs Sándor, t. Kovács János urakat, hogy folyó hó 30-án Tordán tanásház termében megtartandó alakulógyűlésre megjelenni méltóztassanak Tordán, 1877. július 20-án

Moldován Gergely
kir. tanfelügyelő.

H i r e k.

— **Lapunk összeállításában,** a esinosság érdekében változás állott be; egyáltalában semmiféle áldozatot költéséget nem kímélünk, hogy lapunk a kor igényei és olvasóink érdekének minden tekintetben megfeleljen.

— **Egerbegyén** az ottani casinó javára mult vasárnap több műkedvelő a Kisfaludy „Csalódások“ című színművét adták elő, a mint halljuk kellő anyagi és szellemi sikerrel.

— **Statariuma** van alsó-fehér-megyének a rabló gyilkosokra és czinkos-társaikra; már most csak gyilkosokat kell fogjanak hozzá, mert mint tudjuk e megyében, mely velünk szomszédos, épen semmi sem történt, a mi e rendkívüli eszköznek igénybevételét indokolná; ha csak azt nem vesszük, hogy állítólagos rablóbandákat itt is üldöztek katonaság és zsandármeriával. A megye hihetőleg elhírtelenkedte egy küssé — közérdek rovására — a dolgot.

— **Öngyilkosság** történt az Aranyoshidnál. Egy szakácsné-féle, hihetőleg szerelmi búból, 10 pak gyúfa phosphorával tegnapelőtt magát megmérgezte.

— **Az a szép,** hogy mi a brassói Gazettából értesülünk, miszerint a Hirsch Ferdinánd két 400 frtos alapítványa, melyre csak e megyebeli ifjak pályázhatnak aug. 5-ig betöltendő; a g. kath. metropolita és az erdélyi rom. kath. püspök ép azt a lapot mellőzték, mely e megye érdekeinek képviselőitére van hivatalva. Már most a pályázni ohajtók járjanak utána a Gazettának, mely ide egy pár példányban jár, hogy miként és hogyan pályázzanak.

— **Az aknai felhagyott sóhivatali épületek és tavak** hasznosbérbe vevésére egy consortium ajánlatot tett a pénzügyministeriumhoz. — Nagyon örvendetes volna ha csakugyan kiis venné, mert ha a szükséges tökélet a fürdő csinos berendezésére, és kellő kényelemmel való ellátásra befektetnék, nagyszerű gyógyhatású sósfürdőink, kellő tapintatos eljárás mellett bizonyonnyal szép látogatásnak fognának örvendeni, ide számos idegent vonzani, mi egy város társadalmi életére, valamint pénzforgalmára is jótékony hatást gyakorolna.

— **Sós-fürdőinket illetőleg,** az előbbi hírrel kapcsolatban, annak gyógyhatását bebizonyító és jellemző epizodot mondunk el. Egy helybeli polgár, ki huzamos ideig makacs hülésben szenvedett, s minden orvosi tanácsok után is, bajától szabadulni nem bírt, elhatározta végre, hogy Bécsbe megy orvosi tanács végett. Felment, s egy hírneves orvos apróra megvizsgálta, betegségét megállította, s végül azt a tanácsot adta neki, hogy; „Van Erdélyben egy fürdő Torda, menjen oda használja azt s betegsége bizonyosan elmúlik.“ — Mily nagy volt csodálkozása az orvosnak, midőn a patiens megmondotta, hogy ő tordai. — Mi pedig azon csodálkozunk, hogy e hírneves orvos ez egy tordai patiensen kívül többet egyet sem küldött Tordára, legalább a mi tudtunk és tapasztalatunk szerint nem.

— **Véres verekedés** folyt le vasárnap délelőtt épen a templomozás ideje alatt a piaci fabódában egy cigány s néhány sehonnai közt. A rendőrség bekaperte az illetőket s eddig hihetőleg kikapták a magukét a maga rendje és módja szerint. Nem szólhatunk az anyira megvitattott fabódá ügyéhez, annál kevésbé, mert a kormány annak fenntartását kimondotta, de ha fenntartatik — gondoskodják a rendőrség örök felállításával arról is, hogy épen vasárnap isteni szolgálat ideje alatt ily botrányok ne ismétlődjenek.

— **Nagy-Enyedről** vesszük azon pátriarchalis állapotról szóló tudósítást s egyúttal panaszt, hogy ott a rendőrszolgák nem a rend fenntartására, hanem bizonyos mezei munkára használtatnak az illetékes közegek által. Mi úgy tud-

juk, hogy a rendőrszolgák nem az egyes hivatalnokok, hanem a város szolgái s azokat privát munkára felhasználni anyi, mint a város vagyonával saját javukra gazdálkodni. Hát a rendre ki ügyel fel akkor?

— **A tornászok** a torda-hasadéknál szinte bajba keveredtek a mészkö-iekkel. A mészköiek, a kik ott állottak, hogy harangjaikat félre verjék s valóságos támadást intézzenek kaczrokkal a tornászok ellen, bizonyos zálogot kértek ezektől, mert ezek állítólag mészköi háttára is léptek. Hiában kínáltak zálogot, mert okvetetlenül egy kis agyalást szerettek volna véghez vinni, a mi csak a szelid és sima fellépés által volt kikerülhető. — Midőn e botrányos esetet a mészköiek gyalázatára feljegyezzük, egyúttal felhívjuk az illető szolgabíró ne restelje e bieskás népen egy kis eret vágni, mert ezek ugyanis képesek a torda-hasadék évenkénti művelt és tudós vendégeit ily botrányos támadások által egészen disztálni e természeti ritkaság szemléletétől; még elviszik hírünket, hogy gyilkos, bieskás nép vagyunk.

— **A város birtokai elfoglalásáért** panaszt vettünk. Mondják ugyanis, hogy egyes birtokosok a város köz-helyeiből több száz hold terjedelmű földet foglaltak el. — A képviselő testület jól tenné, sőt kötelessége is, a legszorgalmasabb utánjárással a foglalásokat constátálni, s azoknak visszaszerzése iránt a legerélyesebb lépéseket megtenni. Reméljük is, hogy közelebb ily értelmű határozatát fogjuk a képviselő testületnek közölhetni.

— **Hivatalos stílus.** A következő hivatalos átiratot volt szerencsénk eredetiben láthatni, annak szerzőjét azonban nem nevezzük meg: „Egy felmerült ipar kihágási eset következtében, három darabba három üveget mellékelek és kezelek át jelen átiratomhoz azon felkérés mellett, hogy az üvegekben lévő czegek utasításához képest sziveskedjék az illető üvegeket a czegek tulajdonosaival felbontatni, és annak tartalmára nézve, mint saját gyártmányait vagy ellenben nyilatkozataikat be szedni, s további kezelés végett az átkezelt üvegek vissza kezelése mellett vissza származtatni ne terheltesék.“ — Az „Üstökös“-nek megengedjük hogy okmánytárába, a forrás megnevezése nélkül átvegye.

— **K. Papp Miklós** bejelentette a vice-lapokba Manases, meg Asboth után. Az egyiket elfogatta, a másikat megszalasztotta; az egyikben csizmadiát, a másikban pedig egy firtlit fogott, a közönség úgy azon, mint ezen igen jóízűen mulatott. Ily nagy férfiakat foglalkozván nem csoda, hogy ő is bejutott a nagyférfiak arckép csarnokába.

— **A tornai-póttanfolyam** tanítóirol ez alkalommal örvendetesen constatáljuk, hogy egytől, egyik ügyes, képzett egyének. A felvételnél különös figyelemmel voltak a képzettségre, a 30 éven alóli korra és ép test alakra. Az eddigi póttanfolyamokra több ezer forint minden haszon nélkül kidobott, mert fű — fa felvételt olyanok is, a kik tornászatra alkalmatlanok. Az a kis napi díj soknak kielégítette minden vágyát s nem sokat gondoltak a haladásra. Ha pénzt költünk, költsük el hasznosan, olyanokra, a kikben a tökély gyümölcsözni képes.

— **A „Nemzeti Hírlap“** visiói, melyek július 22-iki számában napvilágot láttak, vidékünk ereit heves lüktetésbe hozták, hogy ne, midőn a Felsőg aláírásával proklamáció adatik ki a lengyel nemzet felszabadítására, a muszka birodalom szétrombolására s egy csomó „eredeti“ távirat meg hadseregeink átkelését jelezték a határon; mert az ér heves lüktetése nem engedte az olvasónak, hogy a cikk végét is elolvassa, mely annak álomszerű voltát constatálta. Megkérjük a „Nemzeti Hírlap“-ot, hogy ha még visiói jönnének így holdváltózá-

sok alkalmával jelentse ki előre, hogy visióit ohajja előadni, mert a végén nem fogjuk tudni, hogy a „komoly“ lap ezikeit valóknak, vagy szerkesztői álmoknak tekintsük. Almodni mindenki, még a bolond is tud.

— **Tanügyi tekintetben** a mult tanévben megyénk meglehetősen haladást tett. A jövő tanévvel megnyílnak a következő új tanintézetek: M.-Ludason felső népiskola, gazdasági szakosztálylyal; Felvinczen állami; Egerbegyén és Szent-Lászlón községi iskolák; Tordán a polgári és kisdedővő intézetek.

— **A vasút és koresmajog.** Megszoktuk már, hogy a vasúti személyzet, talán, miután kisajátított területen lakik, annyira kiváltságoltnak tartja magát, hogy a privát jogok respectálására magát kötelezettnek nem tartja. Eltekintve attól, hogy a vasúttal szomszédos területeken praevicariálnak, most meg már koresmát is nyitnak. Így a „Virágos völgy“ ölében látsz egy magános házat, ha kívülről nézed azt hinnéd, hogy vasúti állomás, de ha be mégysz látod hogy koresma, miről határozottan meggyőződsz, ha egy fellélt bort kérsz, és készségesen tesznek elődbe egy üveg folyadékot. — Boszankodol, hogy ily meg nem engedett módon esorbítják meg a városi polgárság jogát, de ha izleled az elődbe tett italt, csak akkor tapasztalod, hogy az állomás, vagy is koresma főnök praxissa tökéletes, mert az a folyadék mit kifizettél — ezet, s így nem csak mint koresmajogosult, hanem mint borivó is rá vagy szedve.

— **Egy kisdedekből** álló szintársulat áll Holländer József igazgatása alatt, mely jótékony czélokra előadásokat rendezett. A mult vasárnap e kis társulat Toroczkóra rándult és ott rendezet — a tordai kisdedővoda javára előadást, mely 19 frt 60 kr. bevétel 16 frt 38 kr. kiadás mellett, a kisdedővoda javára 3 frt 22 kr. jövedelmezett. A felülfizetők neveit nem kaptuk. Köszönet és hála e kisdedeknek, hogy a kisdedek intézetének javáért buzgolkodnak. A tiszta jövedelem szerkesztőségünkhez adatott be s mi azt illetékes kézhez juttatjuk.

— **Nagy lopás történt** mult vasárnap Toroczkon a templomozás ideje alatt! Egy ottani polgárnak ellopták 40 aranyát, több tallérját és minden ezüst neméit. A kár mintegy 600 frtra megy. A tetteseket nyomozzák s úgy halljuk, kézrekerítésük nehézségekbe nem ütközik.

— **Több tolvajság történt** Mikes és annak környékén, mint beszélnek a torony és iskola harangot; több major-ságot stb. loptak el. A szent-lászlói járás szolgabírája kiszállott a helyszínére a szükséges nyomozások végett. Mint beszélnek valami cigányok csinálják a bajt, a kik a mikesi erdőbe fészkeltek magukat. Azt is mondják, hogy a szamosújvári fegyházból kiszabadult és kétszer elítélt egyén garázdolkodnék.

CSARNOK

A férfi sziv.

Beszély, írta N. F.

VIII.

(Folytatás.)

Végre sikerült még is Rodieofániból el vinnem.

Ut közben egyszer egyszer jelentkeztek a fájdalom kitörései, — de a nők nem tudnak hosszasan sírni, s legkevésbé azok, kik gazdagok és fiatalok.

Az út fáradsámal után kényelemtől áradozó Syrenéje hamar megvigasztalá. Giovanit elbocsátá szolgálatából.

Csakhamar Sangro herceg tette látogatását Idánál, ki sajnálatát nyilvánította Walter szerencsétlenségén, de igyekezett is Idát vigasztalni, hogy ő sorsát ki sem kerülhetne gondatlansága miatt, s úgy látszott, hogy szavai csakugyan oszlatták Ida bánatát.

A nyár beálltával elhagytam Ná-

polyt, de biztosítottam Idát, hogy jövő télire megint ide jövök.

A mint vonatunk az indóházból ki robogott Giovanni alakját láttam a köz- zelben állani, összefont karokkal, — úgy tetszett, mintha a gazember mosolygott volna. —

IX.

Második megérkezésem Napolyba egészen más természetű volt, mint az első. Akkor csak a táj szépsége vonzott oda, de most egy lénynek érdeke kívánta oda jöveletemet. —

Nagyon természetes legelőször is a Syrenébe mentem.

Az előteremben — Giovanni fogadott. Előbb azt hívtém, hogy érząceim csalódnak de nem, gunyos arcvonásai valóság- gal az övéi és ő voltak.

Belépek Idához, s üdvözlés után első kérdésem az volt, hogy régi ház- mesterét újra vissza vette?

„Giovanni nélkül igen kényelmetlen az életem, embereim megloptak, nála nélkül nem volt rend házamnál.“

Meg sem említé WALTERt, vidám volt derülten tekintett reám — mintha valamely vallomást akarna nekem tenni. Új szerelmet gyantiték. —

Csakugyan midőn asztalhoz ültünk, velünk egy olóttém egészen ismeretlen uri ember szintén helyet foglalt, — s Ida Chiaramonte Alfons herceggül mutatá be.

Alfonso Ida mellé ült, de egyszerre figyelmet sem tanusított iránta.

Észrevettem Ida mily aggodva tekintett reá.

A herceg a nélkül hogy a szokásos formákat respectálná, egyszer csak felkelt az asztaltól, Idának ujjá hegyét nyujtá, jó estvét kívánt és távozni készült.

„Nem jön Andria Gróf báljába?“ kérdé Ida.

„Nem — viszonzá a herceg“ — annál jobban el tudom tölteni estémet.

„De csak taláozunk még ma?“

„Alig hiszem.“

Alfonso megérinté vállamat s hivott menjek vele a Fiorentio színházba. E színház említésénél Ida arca vér vörös lett. — Elmenék a herceggel a színházba mert úgy vevém észre, mintha Ida in- tett volna, hogy ezt tegyem. —

Utközben barátságosan karon fogott a herceg s közlé, hogy unokahugomat közelebből nőül veendő. —

(Folytatás köv.)

KÖZGAZDASÁG.

Felhívás

az erdélyrészi házi-ipar-fejlesztő egyesület érdekében.

(Vége.)

Ha létezik tehát eszköz, melylyel hazánk aggasztó helyzetéből kiragadható, úgy bizonyára a házi ipari oktatás a legelső közt áll.

Olyan vállalat ez, mely teljes mértékben igénybe veszi egy a társadalom, mint az állam áldozatkészségét, de ott, hol mint mi nálunk, felhalmozva az iparnak minden anyaga, köztük a legbecse- sebbek, mikkel csak ország bírhat és meg- van a munkára fogékony, értelmes nép, évek multán áldásos gyümölcse kima- radhatlan.

Hazánkban a pozsonyvidéki, felső magyarországi, budapesti és háromszéki házi-iparfejlesztő egyesületekkel megtör- téntek e téren ez első kísérletek s öröm- mel jegyezzük fel, hogy például a pozsony- vidékinek zay-ugrócezi műemetszési, somor- jai kosárfonó, pozsonyi női házi-ipartan- műhelyeivel néhány évi fennállása után sikerült ezen ágakban s vidékről a ba- jorországi áruk nagy részét kiszorítani.

Alólirottak elérkezettnek látják ide- jét, hogy az erdélyi részekben is a tár- sadalom kezét fogva az állammal és tör- vényhatóságokkal e tekintetben erőteljes mozgalmat indítson meg. A hazafias tá- mogatás reményében elhatároztuk tehát „Erdélyrészi háziiparfejlesztő egyesület“ cím alatt a házi-ipar tanítására egye- sületet létesíteni, mely egvelőre műkö- dését a kolozsvári iparkamara területén kezdje meg.

Czélunk az egyes vidékeken a ter- menyek és ipari anyagok előfordulási he- lyéhez képest különönmű tanműhelyeket, és pedig a fának műszerű feldolgozására; a szalma- és sástonásra; a márvány- és

gypsz esztorgályozására; a csontfaragásra, művirágkészítésre, gyermekjátékok készítésére, a szövészeti ipar fejlesztésére tanulmányhelyeket állítani fel; továbbá a kender- és kiválólag lentermelés terjesztésére és kidolgozására hatni, a gyártott cikkeknek alkalmas piacra gondoskodni; a szomszédos keleti tartományok szükségleteit kipuhatólni, izlésüket tanulmányoztatni, iparos vándortanítást és iparképzéseket rendezni, kitűnő ipartermelvényekért iparosokat és ezek munkásait jutalmazni, végül tehetséges ifjakat, a kik természeti hajlamuknál fogva is magukat az iparnak kívánják szentelni, bel- és külföldön neveltetni.

E célra az eszközöket a társadalomtól a pártolói és alapítói tagsági díjakban, az államtól a remélhető segélyben, melyet más hasonló hazai egylettől sem

tagadott meg és végre törvényhatóságoktól azon nagylelkű elhatározásukban várjuk, hogy Pozsonymegye példájára egyenként testületileg belépnek az egyletbe és területükön minden községet lakosságuk arányához képest bizonyos évi tagsági díjra kötelezni hazafias feladatuknak fogják tekinteni.

A cél magasztos és hazafias voltába vetett erős bizalommal fordulunk tehát a magyar társadalom minden egyes, hazánk anyagi felvirágzása iránt érdeklődő tagjához s tisztelettel kérjük, hogy az eszme népszerűsítésével és egyletünkhöz való csatlakozásával a cél elmozdítani sziveskedjék.

Nagy Széchényi jelszava volt, hogy csak gazdag nép lehet valóban boldog; sajnos, hogy a jószellem ezen nagyfotosságu igéinek is igazságát

hazánk legújabb politikai jelenségei saját kárunkkal oly alaposan igazolják. De még talán nem késtünk meg e szavak átértésével s ha a társadalom hervadhatatlan érdemekeket szerezhetett magának politikai-jogainak megoltalmazása körül, ugy bizonyára öt illeti meg nálunk is első sorban érdemekeket szerezni a nemzet anyagi felszabadítása körül, hogy hazánk népe ne csak jogilag, de anyagilag is függetlennek és boldognak mondhasa magát Kolozsvár július 18. 1877. Gr. Eszterházy Kálmán, Sámii László, Fialy Henrik, Gámán Zsigmond, Kővári László, Dr. Concha Győző, Veszely Károly, Békésy Károly, Várady Károly, Szentgyörgyi Lajos, Szentgyörgyi József, Biasini Domokos, Bonis István, Benigni Sámuel, Zsigmond Dezső, Turcsányi Gyula.

Piaczi árjegyzéke
a tordai vásárra 1877. július 21. hozsom tárgyakkal
1 hectoliter: t. buza 10 frt. — Tavaszi tisztabuza — frt. — kr. elegybuza 7 frt 50 kr. rozs 6 frt. — Árpa frt. 4 frt. — Zab 3 f. 50 kr. Törökbuza 5 frt. 50 kr. 1 méter mázsa széna kötetlen 2 frt. 50 kr. Alomszalma 1 méter mázsa 36 kr. — Tüzifa 1 köbméter 3 frt. 20 kr. — marhahus 1 kilogramm 36 kr. — Disznóhus 1 kilogramm 52 kr. — Borjúhús — kr. Turó 1 kilogramm 48 kr. —
Távirati tudósítás a biesti tőzsdéről jul. 24. 5% Metaliques 62.70. — 5% Nemzeti kölesön 67.65 1860-iki államkölesön 75.—, — Bankrészvények 114.—. Hitei részvények 806. — London 155.60. — Urbéri kötvények: Magyarország 124.15 Temesvári 74.75. Erdélyi 74.50. Horvát-szlav. 73.75. Ezüst 109. Cs. kir. arany 5.92. — Napoleond'or 9.89.

H I R D E T É S E K.

Könyvnyomda Tordán.

Van szerencsém jelenteni a nagyérdemű közönségnek, hogy Tordán

Könyvnyomdát

állítottam fel, s a LEGJUTÁNYOSABB ÁRAK és feltételek mellett elfogadok e szakból

mindennemű munkákat,

pontos szolgálat, és tiszta, kifogástalan kiállításról kezeskedem.

Levélbeli megkereséseknek a legnagyobb pontossággal teszek eleget.

Volcz Bálint
nyomdatulajdonos Tordán.

Figyelemreméltó idegbajok- és nehézkórban szenvedőknek
Legujabban feltalált gyógymód
Számítalan hálaíratot mutathat fel sikeres gyógyításról
Sylvius Boas
Specialista idegbajokban
Értekezhetni reggel 8 órától este 8 óráig
BERLIN SW.
Friedrichstrasse 22.
Levélbeli megkeresésre is.

SYLVIUS BOAS urnak
az Auxilium orientis feltalálója
Berlin Friedrichstrasse 22, I.
Specialista idegbajokban
Igen tisztelt uram!

Hosszu évek óta idegbantalmakban szenvedek s múltán e betegség elviselhetlené vált segítséget kerestem a Tiflis odassa és Bécs leg híresebb orvosainál, kiknek rendelése azonban pillanatnyi enyhülésnél egyebet nem eredményezett.

Először megismerkedtem egy emberrel, ki az előtt az enjémhez hasonló pajban szenvedett s ön által sikerrel, gyógyítottatott. E férfin azt állította, hogy ócsodákat művel s valóban helyre állított egészsége a legjobb bizonyíték volt. Elhatároztam tehát önhez fordulni s hála az égnek ön meggyógyított s vissza adta nekem az életet. Örömmel nem bírom e felett kifejezni. Fogadja e 300 rubelt mint háltám egy kis jelét. Legyen azonban meggyőződés hogy hazámba vissza térve első dolgom leendő elismerésemet még jobb kifejezhetni.

Abamelik Joan herceg.
Tiflisből a fekete tenger mellett

Díjt csak sikeres gyógyítás után fogad el.

[15-26, 102]

Levélbeli megrendelések pontos eszközlése.
Gyönyörű szép női ruhakelmék a legújabb választékban bámulatos olosón megkereshető
HAMBURGER ADOLF
divatár-raktárából
Budapest
Koronaherceg-utca 8.
Minták ingyen és bérmentve.
3746

Simonffi István
szijgyártó

ajánlja a n.-érdemű városi és vidéki közönségnek hosszas tapasztalás, tanulás és vándorlás után mint törvényes társulatbeli tag remek bemutatása mellett — jól bérrendezett.

szijgyártó üzletét,
és nemcsak a szijgyártói szakmához tartozó munkálatait; melyből üzletbe ugy egyszerű valamint finomabb munkálatok találhatnak, s kívánatra — hanem ajánlja egyszersmind

szattler munkálatait
is egyszerű magyar nyergeit és prieselt és szekér üléseit, s a nagy érdemű t. városi és vidéki közönség becses figyelmét és pártolását annál is inkább igényli mivel eddig is tanusított jó- és izletes valamint jutányos árban adott munkálatai által már a t. közönség megelégedése! megnyerte, s ezutánra is igyekszik meg felelni azon kötelezettségnek melyben a t. közönség által reszesült. Üzletem főtér leánynevelde alatt.

Ny. Volcz Bálintnál Tordán.